

De Bélgica con amor

Víctor Valembois

Ik ben romanist van de promotie 1969, verzeild geraakt in Chili en Costa Rica sinds toen. Omdat ik ook veel belangstelling heb voor de historische banden tussen ons land en Latijns-Amerika, wel te weten sinds onze fameuze Keizer Karel, las ik met veel interesse de nieuwstlex "Een Belgische presidentsvrouw?" in *Romaneske* 1/2007.

In haar nota stelt Barbara De Cock bondig het geval voor van twee Belgische presidentsvrouwen, Eliana Karp, echtgenote van voormalig president Alejandro Toledo, in Peru, en Anne Malherbe, vrouw van huidig president Rafael Correa, van Ecuador. Wel, *believe it or not*, maar voor de *circumcaribe* zone die ik meer in het bijzonder waardeer en bestudeer, zijn er niet minder dan drie andere Belgische presidentsvrouwen te vermelden.

Een eerste antecedent deed zich voor in Mexico: Charlotte, dochter van Koning Leopold I, huwde met Maximiliaan van Habsburg, Keizer van Mexico. In Zuid-Amerikaans Spaans staat het woord "mariachi" voor een bepaalde muziekbelevens, duidelijk af te leiden van het Frans "mariage", te wijten aan onze landgenote. Op literair vlak kan ik natuurlijk niet nalaten onder andere de kleine novelle *Aura* van Carlos Fuentes aan te raden, waar Carlota, ja, diezelfde, mysterieus prijkt. Deze romantische historie had ook een tragische dimensie: in de morgen van 19 juli 1867, werd Maximiliaan, sinds drie jaar Keizer aan het bewind, gefuseerd.

Een tweede geval was Blanche Cousin: *una dama de gran belleza, que junta a la mayor distinción una sencillez encantadora*, zo beschrijft Ruben Dario haar. Het betreft de echtgenote van José S. Zelaya (1853-1919), president van Nicaragua mits een staatsgreep in 1893. In Managua woonde toen reeds onze landgenoot Alexandre Cousin, door de vorige president Sacasa als musicus geëngageerd. "Don Alejandro" componeerde de nationale hymne van Nicaragua in die tijd, en zijn dochter, amper 15 jaar oud, werd *first lady*. Maar ook hier kwam het tot een triestig einde: in 1908 dwong de VS-druk Zelaya tot aftreden en in een eerste tijd ging het echtpaar in ballingschap naar Brussel... Dichter Dario moest een tijd zijn modernistische pen opzij leggen voor politiek geschrijf ter verdediging van Zelaya... (dat vertel ik meer in detail in een te publiceren studie met voorwoord van ons aller vriend Chris De Paepe).

Een derde geval betreft de Antwerpse Yvonne Clays. In 1928 huwde die met Dr. Rafael Ángel Calderon Guardia. Zoals zijn vader studeerde die in België (eerst Leuven, dan Brussel) en was zeer sterk onder de ideologisch-religieuze invloed van Kardinaal Mercier. Tussen de jaren 1940-'44 werd Calderon president, waarmee men in Costa Rica dus ook een Belgische *first lady* had. Zoals wel meer gebeurd is, was Calderon een progressief politicus (vroeger bevriend met onze Vandeveld en Van Zeeland, die een tijd in San José verbleef), maar als echtgenoot was hij alles behalve... Daardoor eindigde de aristocratische Yvonne in absolute armoede en eenzaamheid in een gemeenschappelijke ziekenzaal van het "Hospital Calderón Guardia" in Costa Rica: een authentische Griekse tragedie in volle tropen... (Met meer tijd moet ik daar ook een biografie over schrijven voor Belgische ogen).